

LAKIALOITE 43/2007 vp

Laki toimeentulotuesta annetun lain 11 §:n ja sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa ehdotetaan, että lapsilisälain (796/1992) 7 §:n 3 momentin mukaan lapsilisään yksinhuoltajan lapsesta maksettava korotus sisällytettäisiin sellaisten tulojen luetteloon, joita ei oteta huomioon vahvistettaessa henkilön käytettävissä olevia tuloja toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) mukaan (jäljempänä toimeentulotukilaki).

Aloitteessa ehdotetaan edelleen, että kuntien ja valtion välistä kunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusjakoa, josta säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (733/1992) 18 §:n 1 momentissa, muutetaan siten, että valtion osuutta korotetaan 0,07 %.

PERUSTELUT

Sen jälkeen kun Vanhasen II hallituksen puolueet sopivat lapsilisän yksinhuoltajakorotuksen nostamisesta 10 eurolla lasta kohden, kysymys siitä, että korotus ei saisi vastaavassa määrin vaikuttaa toimeentulotuen suuruuteen, tuli jälleen ajankohtaiseksi. Kymmenen euron korotuksella on tarkoitus auttaa lapsia kaikkein heikoimmassa taloudellisessa asemassa olevissa perheissä, joihin yksinhuoltajaperheet usein kuuluvat. Mainitut perheet ovat myös useimmin riippuvaisia toimeentulotuesta. Jos yksinhuoltajakorotus pienentää toimeentulotukea, korotus ei lainkaan auta näitä lapsiperheitä vaan toimii sen sijaan tulonsiirtona suoraan kunnille.

Toimeentulotukilain 2 §:n mukaan jokaisella, joka ei voi saada toimeentuloaan turvatuksi ansiotyöllään tai yrittäjätoiminnallaan, toimeentuloa turvaavien etuuksien avulla, muista tuloistaan tai varoistaan tai elatusvelvollisen henkilön huolenpidolla, on oikeus toimeentulotukeen. Lain 11 §:n mukaan toimeentulotuen suuruuteen vaikuttavia tuloja ovat kyseisen henkilön ja perheenjäsenten kaikki käytettävissä olevat tulot lukuun ottamatta ns. etuoikeutettuja tuloja, jotka on lueteltu tyhjentävästi pykälän 2 momentissa. Näitä ovat mm. vähäisiksi katsottavat avustukset ja ansiotulot, eräät kulukorvaukset ja edut kuten äitiysavustus, eläkkeensaajien hoitotuki, vammaistuki ja lapsen hoitotuki. Lisäksi

1.1.2002 käynnistettiin kolmivuotinen kokeilu, jonka aikana vähintään 20 % ansiotuloista, kuitenkin enintään 100 euroa taloutta kohden kuukaudessa, jätetään ottamatta huomioon käytettävissä olevia tuloja laskettaessa. Edellä sanottu merkitsee sitä, että muut sosiaali- ja -etuudet, mm. lapsilisä kokonaisuudessaan, ovat huomioon otettavaa tuloa henkilön tuloja laskettaessa. Tämä puolestaan merkitsee, että jos esim. lapsilisää korotetaan, toimeentulotuella elävät perheet eivät saa tästä korotuksesta mitään hyötyä, koska tulojen lisäys vaikuttaa samalla toimeentulotuen määrään.

Lapsilisälain 7 §:n 3 momentin mukaan yksinhuoltajavanhempien lapsista maksetaan nykyisin korotusta, joka on 36,60 euroa kuukaudessa lasta kohden. Tätä korotusta nostetaan 1.1.2008 lukien 10 euroa lapselta. Selvitykset osoittavat, että koko väestöön verrattuna juuri yksinhuoltajalapsiperheiden reaalitulot ovat kehittyneet heikoimmin yhteiskunnassamme. Näiden perheiden talous ei esim. uuden vuosikymmenen alussa vielä ollut saavuttanut 1990-luvun alun yleistä tasoa. Tämän tuloksena näillä perheillä on muita lapsiperheitä suurempi alttius joutua toimeentulotuen varaan. On kohtuutonta,

että juuri köyhimmät perheet eivät hyödy lapsilisän tai yksinhuoltajakorotuksen mahdollisesta nostamisesta. Edellä mainittujen ongelmien osittaiseksi korjaamiseksi aloitteessa ehdotetaan, että luetteloa tuloista, joita ei oteta huomioon, täydennettäisiin yksinhuoltajien lapsista lapsilisään maksettavalla korotuksella.

Edellä mainitun kaltainen muutos aiheuttaisi puolestaan kunnille lisämenoja maksettavien toimeentulotukien kustannusten kohoamisena. Kuntien ei tule yksin kantaa tästä menolisäyksestä aiheutuvaa taakkaa, vaan valtion tulee korvata se kokonaisuudessaan. Tästä johtuen myös lakia sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta on muutettava. Valtion osuutta sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksista ehdotetaan näin ollen korotettavaksi siten, että se vastaisi arvioitua menolisäystä eli 8,7 miljoonaa euroa, mikä tehtyjen laskelmien mukaan merkitsisi 0,07 prosentin korotusta. Tästä johtuen kuntien osuutta ehdotetaan pienennettäväksi samassa määrin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

toimeentulotuesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään toimeentulotuesta 30 päivänä joulukuuta 1997 annetun lain (1412/1997) 11 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 49/2005, 1218/2005 ja 583/2007, uusi 7 kohta seuraavasti:

11 §

Huomioon otettavat tulot

Tuloina ei kuitenkaan otetan huomioon:

7) lapsilisälain (796/1992) 7 §:n 3 momentin mukaan yksinhuoltajan lapsesta lapsilisään maksettavaa korotusta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

2.

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain 18:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta 3 päivänä elokuuta
1992 annetun lain (733/1992) 18 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1327/2006, seuraavasti:

18 §
*Kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökus-
tannusten valtionosuus*

Kunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon
kustannukset jakautuvat vuonna 2007 kuntien ja
valtion kesken siten, että kuntien osuus tämän

lain mukaan määräytyvistä kustannuksista on
66,05 prosenttia ja valtion osuus 33,95 prosent-
tia.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Helsingissä 7 päivänä kesäkuuta 2007

Anna-Maja Henriksson /r
Ulla-Maj Wideroos /r
Mats Nylund /r
Mikaela Nylander /r

Christina Gestrin /r
Håkan Nordman /r
Thomas Blomqvist /r